

lek. Krzysztof Kołodziejczyk

**Profil alergenowy i charakterystyka kliniczna dorosłych
pacjentów uczulonych na grzyby pleśniowe**

Rozprawa na stopień
doktora nauk medycznych

Promotor: dr hab. n. med. Andrzej Bożek

**Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych, Dermatologii
i Alergologii**

Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Jerzy Jarząb

Wydział Lekarski z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Zabrze 2016

Streszczenie w języku polskim

Wstęp i cele badania.

Grzyby pleśniowe są różnorodną grupą alergenów. Ekspozycja i uczulenie na pleśnie indukuje między innymi objawy alergicznego nieżytu nosa i astmy oskrzelowej. Celem badania była ocena odmienności klinicznych w przebiegu astmy i alergicznego nieżytu nosa u pacjentów z monowalentną alergią na grzyby pleśniowe w porównaniu do chorych uczulonych na inne alergeny wziewne. W całej populacji badanej został oceniony profil alergenowy uczulenia na grzyby pleśniowe.

Materiał i metody

1450 pacjentów pomiędzy 18 a 86 rokiem życia było analizowanych pod kątem alergii na grzyby pleśniowe, astmy oskrzelowej i alergicznego nieżytu nosa. Alergia została potwierdzona na podstawie badań retrospektywnych: wywiadu lekarskiego, dodatnich testów skórnych, pomiaru stężenia alergenowo-swoistych IgE w stosunku do alergenów wziewnych z rozszerzeniem panelu grzybów pleśniowych. Dodatkowo analizowane były wyniki pomiarów nosowej frakcji wydechowej tlenu azotu (FeNO) wykonywane przy użyciu NIOX MINO u pacjentów z alergicznym nieżytem nosa.

Wyniki

Alergia na grzyby *Alternaria alternata*, *Cladosporium herbarum* i *Aspergillus fumigatus* dominowała w grupie badanych chorych. Pacjenci z monowalentną alergią na grzyby pleśniowe mieli większą predyspozycję do astmy oskrzelowej w porównaniu do chorych z inną alergią wziewną (53% vs. 27,1-32,4%, $p < 0,05$). Astma u tych chorych była gorzej kontrolowana i miała cięższy przebieg kliniczny w porównaniu do pozostałych badanych. Chorzy z potwierdzoną alergią na grzyby z rodzaju *Alternaria* mieli iloraz szans na astmę równy 2,11 (95%CI: 1,86-2,32). Pacjenci z alergicznym nieżytem nosa i z uczuleniem na grzyby pleśniowe mieli częściej współistniejącą astmę, tendencję do blokady nosa

i podwyższonego stężenia FeNO.

Wnioski

Pacjenci z monowalentną alergią na grzyby pleśniowe i z alergicznym nieżytem nosa mają większe ryzyko astmy oskrzelowej w porównaniu do chorych z innymi alergiami. Alergia na grzyby z rodzaju *Alternaria* jest dominująca wśród tej grupy chorych.

Streszczenie w języku angielskim

Introduction and objective

Molds are a very diverse group of allergens. Exposure and sensitization to fungal allergens can promote the allergic rhinitis and bronchial asthma. The differences between the clinical features of asthma and/or allergic rhinitis in patients with monovalent allergies to molds and with other allergies were explored. Profile of molds allergens was also evaluated in the study population.

Material and methods

1450 patients between 18-86 years in age were analyzed according allergy to mold, bronchial asthma and allergic rhinitis. Allergy diagnosis was confirmed on the basis of retrospective medical history, a positive skin prick tests and the measurement of serum-specific IgE to inhalant allergens, using an extended profile of molds allergen. Nasal fractional exhaled nitric oxide level (FeNO) was also analyzed by the use NIOX MINO in all patients with allergic rhinitis. The diagnosis of asthma was confirmed on the basis of GINA criteria. The allergic rhinitis was diagnosed according ARIA criteria.

Results.

Allergy to *Alternaria alternata*, *Cladosporium herbarum* and *Aspergillus fumigatus* was predominant in the study group. Patients with monovalent allergies to molds had significantly more frequent diagnoses of asthma than patients with other allergy (53% vs. 27.1-32.4%, $p < 0.05$). They had less control over their asthma, which was severe compared to patients with other allergies. Patients with allergies to *Alternaria* have an odds ratio of 2.11 (95%CI: 1.86-2.32) for receiving a diagnosis of bronchial asthma. Patients with allergic rhinitis and allergy to molds have more frequent accompanying asthma, problem with nasal blockage and high level of FeNO.

Conclusion.

Patients with monovalent allergy to molds and allergic rhinitis are at a higher risk for asthma than patients with other allergies. Allergy to *Alternaria* is predominant in patients monosensitized to molds.